

Prof. dr hab. Czesław Maj

Wydział Politologii UMCS

Opinia

**dotycząca dorobku naukowego Doktora Gracjana Cimka
w związku z postępowaniem habilitacyjnym**

Sylwetka Kandydata

Gracjan Cimek jest absolwentem kierunku politologia na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. W trakcie studiów zainteresowania Kandydata koncentrowały się wokół problematyki globalizacji, rywalizacji geopolitycznej, metodologii badań w naukach społecznych oraz roli idei w legitymizacji i delegitymizacji ładu społeczno-politycznego. Studia zakończył w 2004 roku obroną pracy magisterskiej pt. *„Idea Dobra Wspólnego możliwą propozycją przezwyciężenia współczesnego kryzysu kultury”*, którą napisał pod kierunkiem dr. hab. Adama Karpińskiego, prof. nadzw. UG. Uzyskał wynik bardzo dobry. Po ukończeniu studiów zatrudniony został na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego w Instytucie Politologii. W 2008 roku obronił rozprawę doktorską *„Czynniki kształtujące Rosję jako państwo imperialne”*, której promotorem był dr. hab. Adam Karpiński, prof. nadzw. UG.

1 października 2005 roku zostałem zatrudniony na stanowisku asystenta w Gdańskiej Wyższej Szkole Administracji, a pracę naukową w Instytucie Politologii Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni rozpoczął w dniu 1 października 2008 na stanowisku asystenta, a od 1 października 2009 roku pracuję na stanowisku adiunkta. Jest to aktualne miejsce zatrudnienia Doktora Gracjana Cimka.

W dniu 1 Października 2012 roku objął stanowisko Zastępcy Dyrektora Instytutu Stosunków Międzynarodowych Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych Akademii Marynarki Wojennej. Obowiązki i zadania wypełniane przez Kandydata w trakcie pierwszej kadencji zostały wysoko ocenione przez moich przełożonych. W dniu 1 października 2016 roku ponownie przyjął nominację na to samo stanowisko. W ramach powierzonych obowiązków realizuje zadania o charakterze naukowym i dydaktycznym, a także administracyjno – organizacyjnym.

**Osiągnięcia naukowe wynikające z art. 16 Ustęp 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003
roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie
sztuki**

Podstawę postępowania awansowego Doktora Gracjana Cimka stanowi rozprawa habilitacyjna *Geopolityka i globalizacja w warunkach przemian porządku międzynarodowego*, Wydawnictwo Athenae Gedanenses, Gdańsk 2017. Będzie ona przedmiotem odrębnej oceny. Po uzyskaniu stopnia doktora Kandydat jest autorem:

jednej monografii w języku polskim, 1 monografii w języku angielskim i rosyjskim, 1 współredakcji naukowej pracy zbiorowej w języku angielskim, 6 artykułów w czasopismach naukowych w języku polskim, 1 artykułu w czasopiśmie naukowym w języku angielskim, 2 artykułów w czasopismach naukowych w języku francuskim, 5 rozdziałów w pracach zbiorowych w języku polskim, 1 rozdział w pracy zbiorowej w języku angielskim oraz 1 rozdziału w pracy zbiorowej w języku chińskim.

Wraz z Jerzym Kojkołem i Margot Stańczyk-Minkiewicz jest współredaktorem monografii *Relativism, terrorism, globalisation*, Biblioteka Humanistyczna, t. 1, Gdynia 2011. We współpracy z Mariuszem Brodnickim i Dominikiem Bieniem redagował publikację *Security in the conditions of bifurcation of the international system. Challenges for policy and education*, Wydawnictwo Talkom, Kijów 2016.

Na uwagę zasługuje opublikowanie szeregu artykułów polskich czasopismach naukowych:

- 1/ G. Cimek, *BRICS – w kierunku nowego reformizmu w polityce międzynarodowej*, „Konteksty społeczne”, tom 1, nr 1, 2013, s. 62-72.
- 2/ G. Cimek, *Globalne aspiracje grupy BRICS*, „Przestrzeń społeczna”, nr 1/2013 (5), s. 128-158.
- 3/ G. Cimek, *Korporacje ponadnarodowe na globalnej szachownicy*, „Historia i Polityka. Studia z historii myśli politycznej i dyplomacji”, nr 8/2012, Toruń 2012, s. 45-61.
- 4/ G. Cimek, *W labiryncie pojęć – globalizacja jako kategoria teoretyczna*, „Zeszyty Naukowe AMW”, nr 4/2011 (187), Gdynia 2011, s. 159-178.
- 5/ G. Cimek, *Rola kultury w kształtowaniu przewagi geopolitycznej Stanów Zjednoczonych*, „Racja stanu”, nr 2 (8) 2010, Instytut Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2010, s. 169-178.
- 6/ G. Cimek, *Znaczenie geopolityki w warunkach procesu globalizacji*, „Zeszyty Naukowe AMW”, ROK XLX NR 3 (178) 2009, Gdynia 2009, s. 113-132.

Wraz z Tiangxian Zhu opublikował artykuł *China and New International Order: thoughts and practice of justice*, „Gdańskie Studia Azji Wschodniej”, Zeszyt 9/2016, s. 90-104.

Wskazać wypada dwa artykuły naukowe w języku francuskim:

G. Cimek, *L'Union européenne march épied de l'Allemagne dans le monde*, „Oltre – Terre. Revue européenne de géopolitique”, 2014/4 (N° 41), L'Esprit du Temps, Paris, s. 219-224.

G. Cimek, *Varsovie Pour l'Amérique et contre la Russie ? Nous doutons donc nous sommes*, „Oltre – Terre. Revue européenne de géopolitique”, nr 2013/3, 37, L'Esprit du Temps, Paris, s. 219-238.

Na uwagę zasługuje kwestia punktacji czasopism, w których Kandydat umieszczał swoje publikacje:

Punktacja czasopism

Tytuł czasopisma	pkt
Konteksty społeczne	Bez pkt
Przestrzeń społeczna	4
Historia i Polityka. Studia z historii myśli politycznej i dyplomacji	3
Zeszyty Naukowe Akademii Marynarki Wojennej	6
Gdańskie Studia Azji Wschodniej	4
Revue européenne de géopolitique	bd
Przegląd Religioznawczy	10

Istotnymi osiągnięciami Doktora Gracjana Cimka są rozdziały polskich pracach zbiorowych:

G. Cimek, *Instytucjonalizacja jako czynnik rozwoju klubu BRICS* (w:) *Normy, wartości i instytucje we współczesnych stosunkach międzynarodowych*, T.1, pod redakcją E. Stadtmüller i Ł. Fijałkowskiego, Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2015, s. 189-206.

G. Cimek, *Stosunek BRICS do kryzysu ukraińskiego wyrazem nowej wizji porządku międzynarodowego* (w:) *Czas EuroMajdanu*, pod red. R. Potocki, M. Domagała, D. Miłoszewska, Europejskie Centrum Analiz Geopolitycznych, Warszawa 2014, s. 704-729.

G. Cimek, *BRICS jako wyzwanie dla Unii Europejskiej*(w:)*X lat Polski w Unii Europejskiej - doświadczenia i perspektywy*, Wydawnictwo Gdańskiej Szkoły Wyższej, Gdańsk 2014, s. 237-253.

G. Cimek, *Znaczenie BRIC w polityce współczesnej Rosji* (w:) *Rozpad ZSRR i jego konsekwencje dla Europy i dla świata. Kontekst międzynarodowy*, pod red. J. Diec, Kraków 2011, s. 135-152.

G. Cimek, *Bezpieczeństwo Polski i Unii Europejskiej wobec wzrostu znaczenia Szanghajskiej Organizacji Współpracy* (w:) *Unia Europejska a bezpieczeństwo Polski*, red. M. Malinowski, S. Musiał, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2011, s. 87-107.

Na odnotowanie zasługuje jeden rozdział w monografii zbiorowej w języku angielskim:

G. Cimek, *Boundary conditions of multilateralism as a factor of international security in the XXI century* (w:) *Security in the conditions...* s. 95-112.

oraz w języku chińskim:

G.Cimek,

金砖国家与全球化新范式的必要性，肖肃、朱天祥主编，当前金砖国家研究的若干问题，北京：时事出版社，2017年版，第50-69页。(tłum. G. Cimek, *BRICS and Necessity of New Paradigm for Globalization*, (in:) Xiao Su and Zhu Tianxiang (eds.), *Current Issues in Contemporary BRICS Studies*, Current Affairs Press, Beijing 2017, s. 50-69.

Tym samym warto wskazać, iż poza polskimi ośrodkami naukowymi (Gdańsk, Warszawa, Wrocław, Kraków, Gdynia, Toruń, Zielona Góra) miejscem publikacji były także Paryż, Kijów i Pekin.

Do najważniejszych obszarów badawczych Doktora Gracjana Cimka należały kwestie wypracowania metodologii badania polityki w kontekście przemian cywilizacyjno – kulturowych. Głównym przedmiotem eksploracji była problematyka rosyjska. W tym obszarze sytuje się opublikowana rozprawa doktorska pod zmienionym tytułem *Rosja. Państwo imperialne?*

Kolejny obszar zainteresowań badawczych odnosi się do problematyki teorii stosunków międzynarodowych oraz geopolityki. W tej dziedzinie sytuje się rozprawa habilitacyjna oraz dwa wspomniane wyżej artykuły: a/ *Boundary conditions of multilateralism as a factor of international security in the XXI century*, b/ *Globalne aspiracje grupy BRICS*.

Kwestie globalizacji znalazły, jako kolejny obszar zainteresowań badawczych, swoje odzwierciedlenie w kilku publikacjach: a/ *Korporacje ponadnarodowe na globalnej szachownicy*, b/ *Relativism, terrorism, globalisation*, c/ *W labiryncie pojęć – globalizacja jako kategoria teoretyczna*, d/ *Znaczenie geopolityki w warunkach procesu globalizacji*, a także wspomniana wyżej publikacja w języku chińskim.

Kolejnym sektorem rozważań Kandydata, pozostającym w logicznym związku z poprzednimi obszarami, jest kwestia rywalizacji geopolitycznej dotyczącej przemian porządku międzynarodowego. Zasygnalizowanej problematyce Kandydat poświęcił 12 publikacji, w tym: a/ 1 monografię, b/ 4 artykułów (w tym 1 w języku angielskim; 2 w języku francuskim), c/ 5 rozdziałów w pracach zbiorowych (w tym 1 w języku angielskim; 1 w języku chińskim), d/ 1 współredakcja naukowa pracy zbiorowej w języku angielskim.

Nie bez znaczenia pozostają publikacje dotyczące kwestii metodologicznych:

G. Cimek, *Krytyczna analiza wybranych aspektów teorii neoliberalizmu* (w:) *Liberalizm i neoliberalizm w nauce o stosunkach międzynarodowych. Teoretyczny pluralizm*, pod red. E. Halizak, R. Ożarowski, A. Wróbel, Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2016, s. 233-246.

G. Cimek, *Perspektywa badawcza Immanuela Wallersteina w badaniu stosunków międzynarodowych* (w:) *Wielo- i interdyscyplinarność nauki o stosunkach międzynarodowych*, pod red. A. Gałganek, E. Halizak, M. Pietraś, Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2012, s. 367-383.

G. Cimek, *Wartości w poznawaniu zjawisk i procesów politycznych* (w:) *Politologia jako nauka? Analiza politologiczna wobec kwestii współczesnego świata*, pod red. M. Krzysztofik, D. Gauza, Wydawnictwo Majus, Zielona Góra 2009, s. 39-48.

Obszarem zainteresowań Kandydata jest również problematyka rosyjska. Znalazło to odzwierciedlenie w szeregu publikacji:

G. Cimek, *Procesy odbudowy mocarstwowej pozycji Rosji*, (w:) *Fenomen Rosji. Pamięć przeszłości i perspektywy rozwoju. Cz. 2 Kontekst polityczny i gospodarczy*, pod red. J. Diec, A. Jach, , Księgarnia Akademicka, Kraków 2014, s. 153-163.

G. Cimek, *Dilemmas of Russian Civilization Identity*, (w:) *Territories and Identities in Central, Eastern and Southeastern Europe*, Edited by V. Mihaylov, Instytut Geopolityki, Częstochowa, 2014, s. 208-224.

G. Cimek, *Wyzwania dla Polski jako uczestnika integracji europejskiej* (w:) *Polska w Europie 1989 -2014 25 lat po przemianach. Wybrane aspekty transformacji politycznych*, Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Koszalińskiej, Koszalin 2014, s. 31-46.

G. Cimek, „Suwerenna demokracja” – prawica czy specyfika rosyjska? *Prawica w Polsce i na świecie w XX i XXI wieku*, pod red. S. Chazbijewicz, M. Chełminiak, T. Gajowniczek, „Studia politologiczne”, Vol. III, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, 2013, s. 269-278

G. Cimek, M. Franz, K. Szydywar-Grabowska, *Współczesne stosunki polsko – rosyjskie. Wybrane problemy*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012, ss. 228.

G. Cimek, *Rosja. Państwo imperialne?* Wydawnictwo Akademii Marynarki Wojennej, Gdynia 2011, ss. 330 – zaktualizowana i rozszerzona wersja pracy doktorskiej „Czynniki kształtujące Rosję jako państwo imperialne”.

G. Cimek, *Pomiędzy centrum a peryferiami. Wyzwania dla państwa*, „Zeszyty Naukowe AMW. Zeszyty specjalne AMW”, nr 187 A, Gdynia 2011, s. 41-56.

G. Cimek, *Uwarunkowania cywilizacyjne w stosunkach Rosji i Unii Europejskiej*, „Zeszyty Naukowe AMW. Publikacje z zakresu europejskiej integracji, polityki i bezpieczeństwa”, rok LI, nr 181 A, Gdynia 2010, s. 35-46.

Wśród zagadnień stanowiących przedmiot zainteresowania Doktora Cimka znalazła się problematyka roli myśli politycznej:

G. Cimek, *Miejsce mesjanizmu w myśli Mariana Zdziechowskiego jako przykład religijnych uwarunkowań polityki*, „Przegląd Religioznawczy”, nr 2/2014, s. 41-56.

G. Cimek, *World Russian National Council as a religious and political institution*, „Anglojęzyczny Suplement Przeglądu Religioznawczego”, 2012, no. 1, s. 101-114.

G. Cimek, *Polityka w myśli Włodzimierza Sołowiowa*, „Colloquium” rocznik I, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Akademia Marynarki Wojennej, Gdynia 2009, s. 23-34.

G. Cimek, *Elementy prawosławia w myśli eurazjatyckiej*, „Przegląd Religioznawczy”, 4/234, 2009, s. 225-236.

G. Cimek, *Elementy religijne w politycznych i ekonomicznych przejawach globalizacji*, „Przegląd Religioznawczy”, 2016, nr 2 (260), s. 161-171.

G. Cimek, *Przywództwo polityczne- interpretacja w kontekście współczesnej globalizacji*, (w:) *Historia – interpretacja- reprezentacja*, red. L. Mokrzecki, M. Brodnicki, J. Taraszkiewicz, Wydawnictwo AthenaeGedanenses, Gdańsk 2015, s. 181-194.

G. Cimek, *W kierunku demokracji globalizacyjnej*, „Colloquium” rocznik II, Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, Akademia Marynarki Wojennej, Gdynia 2010, s.11-24.

Aktywność grantowa

Po uzyskaniu stopnia doktora Pan Gracjan Cimek uczestniczył w realizacji szeregu grantów naukowych. Należały do nich:

1/ Współczesne relacje polsko-rosyjskie; pracowałem w zespole pod kierownictwem dr. hab. Macieja Franza, prof. nadzw. AMW w latach 2008-2011, udział jako jeden z wykonawców,

- 2/ Metody geopolityczne w rozpoznaniu polityki zagranicznej; pracowałem w zespole pod kierownictwem dr. hab. Mirona Kłusaka, prof. nadzw. AMW w latach 2013-2016.
- 3/ Bezpieczeństwo Polski wobec wzrostu znaczenia państw BRICS na arenie międzynarodowej. Celem pracy było przedstawienie szans i zagrożeń dla Polski związanych z obserwowanymi przemianami porządku międzynarodowego, ze szczególną rolą grupy BRICS. Pełnił funkcję kierownika zespołu badawczego w latach 2014-2016.
- 4/ Przemiany geoeconomiczne i geopolityczne w przestrzeni eurazjatyckiej, pełniłem funkcję kierownika zespołu od roku 2017. Celem badań było przedstawienie sytuacji geopolitycznej i geoeconomicznej państw należących do przestrzeni eurazjatyckiej z punktu widzenia mocarstw, przede wszystkim Rosji i Chin (ChRL). Ponadto przedstawienie szans i zagrożeń geopolitycznych i geoeconomicznych dla Polski.
- 5/ Od 2018 roku jest kierownikiem projektu badawczego finansowanego ze środków Ministra Obrony Narodowej, pt. Polska polityka zagraniczna i obronna wobec przemian systemu międzynarodowego w XXI wieku.

Działalność dydaktyczna

Na odnotowanie zasługuje aktywność w realizacji dydaktyki Kandydat prowadził wykłady i ćwiczenia audytoryjne. W ramach tej formy aktywności realizował zajęcia z następujących przedmiotów:

- 1/ Przemiany cywilizacyjne współczesnego świata,
- 2/ Geografia polityczna i geopolityka,
- 3/ Globalizacja i regionalizacja,
- 4/ Rosja w polityce międzynarodowej,
- 5/ Teoria polityki,
- 6/ Państwa poradzieckie w polityce międzynarodowej,
- 7/ Metodologia badań politologicznych,
- 8/ Zagrożenia i wyzwania we współczesnej Europie,

W ramach programu Erasmus i Erasmus+ realizował w latach 2013-2017 zajęcia w języku angielskim:

- 1/ Political geography and geopolitics,
- 2/ Transformation of civilization in the modern world,
- 3/ Geopolitical global policy priorities.

W ramach prowadzonych seminariów na studiach I i II stopnia był promotorem 83 prac licencjackich i 5 magisterskich.

Staże i pobyty zagraniczne

Do istotnych osiągnięć Kandydata zaliczyć należy wjazdy zagraniczne:

- 1/ Yasar University in Izmir, Turkey, 1-7.05.2012, wykłady i seminaria na temat *The role of geopolitics in the process of globalization.*

2/ Pantheon University of Social and Political Sciences in Athens, Greece, 9-16.05.2013, , wykłady i seminaria na temat *The origin and the role of the BRICS club in the international relations*.

W dniach 1-23.06.2016 przebywał w USA w ramach projektu „Podnoszenia jakości kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe – profil praktyczny”. Uczestniczył w seminariach w Department of Political Science US Naval Academy w Annapolis; Center for Eurasian, Russian and East European Studies, Georgetown University; Banku Światowym. W roku następnym, w dniach 7-9.06.2017 przebywał w University Carlos III In Madrid, współorganizując seminarium „NATO’s role in the contemporary World”. Wygłosił także wykład „Transformation of the modern international system”.

Aktywność organizacyjna

1 Października 2012 roku objął stanowisko Zastępcy Dyrektora Instytutu Stosunków Międzynarodowych i pełnił je w następnej kadencji. W kadencji 2016 -2020 roku został członkiem Rady Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych Akademii Marynarki Wojennej. Przewodniczył Komisji ds. stworzenia kierunku studiów: wojsko w systemie służb publicznych, który rozpoczął funkcjonowanie w roku akademickim 2014/2015 w Instytucie Stosunków Międzynarodowych. Na uwagę zasługuje współorganizacja konferencji naukowych:

V Ogólnopolska Konwencja Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych: Liberalizm i neoliberalizm w nauce o stosunkach międzynarodowych, Gdańsk, 12 - 13.11.2015.

IV Międzynarodowy Kongres Religioznawczy, Religia a społeczno –polityczne przemiany świata, Gdynia, 17-20.06.2015.

IV Zjazd Geopolityków Polskich, Gdynia, 20-21.10 2011.

„Koncepcje kształcenia w dziedzinie stosunków międzynarodowych wobec wyzwań XXI wieku”, która odbędzie się w dniach 21-22 czerwca 2018 r w Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni.

Warto również odnotować członkostwo komitetów naukowych konferencji międzynarodowych:

3rd international conference: "Arab and Muslim World in international relations", Gdańsk, 23.11.2017

Kongres Młodej Nauki, Gdańsk, 21- 24.09.2017, Bałtycki Kampus Uniwersytetu Gdańskiego.

II Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa Historia- Interpretacja – Reprezentacja, Sopot, 16.09. 2015.

Jest także członkiem Komitetów Redakcyjnych:

"Colloquium" - Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych Akademii Marynarki Wojennej, Gdynia, gdzie odpowiadam za stosunki międzynarodowe;

"Ostre TERRE. Revue européenne de géopolitique", Paryż, Francja. Dzięki uczestnictwu w tym czasopiśmie mam możliwość współpracy z renomowanymi badaczami, wśród których znajdują się m.in. prof. Michel Korinman, prof. Viatcheslav Avsiutskii, prof. Edgar Morin.

Popularyzacja nauki

W ramach zasygnalizowanej formy aktywności naukowej Wiedzę propagował przez udzielanie wywiadów filmowanych oraz publikowanych:

Wywiad dla rosyjskiej gazety bankowej: Невозможно жить по-старому, 17.06.2017 <http://nbj.ru/publs/banki-i-mir/2017/07/17/nevozmozhno-zhit-po-staromu/index.html>

Wywiad dla portalu wgospodarce.pl: Turkish Stream zachwieje solidarnością energetyczną UE. Polska nie może dać się zaskoczyć, 5 sierpnia 2016, <http://wgospodarce.pl/informacje/28255-ekspert-turkish-stream-zachwieje-solidarnoscia-energetyczna-ue-polska-nie-moze-dac-sie-zaskoczyc>

Wywiad dla racjonalista.tv z cyklu Dokąd zmierza współczesny świat? 20 sierpnia 2015, <https://www.youtube.com/watch?v=H1c2U6bglNM>.

Ważny aspekt popularyzacji wiedzy stanowił udział w debatach i zajęciach w liceum i różnych wydziałach AMW oraz UG

Współpraca z I Akademickim Liceum Ogólnokształcącym w Gdyni – lata 2014-2017. Wykłady i lekcje dotyczące problemów geopolityki, globalizacji, teorii polityki, stosunków międzynarodowych.

Współpraca z Fundacją Studentów i Absolwentów Uczelni Wyższych – Pomeranian Students' Coalition – lata 2013-2015. Udział w seminariach, konsultacja merytoryczna i pomoc organizacyjna.

Udział w debacie w ramach cyklu Gdyńskich Debat Młodych „Wpływ sytuacji w Syrii na bezpieczeństwo międzynarodowe”, 22.12.2015, Akademia Marynarki Wojennej, Gdynia.

Wykład gościnny na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego „Powrót Rosji w warunkach bifurkacji systemu międzynarodowego”, 16 listopada 2017, Uniwersytet Gdański, Gdańsk.

Za pracę naukową został doceniony Nagrodą Rektora AMW III stopnia za działalność publikacyjną w 2012 roku.

Opinia dotycząca monografii habilitacyjnej

Jako podstawę postępowania awansowego Pan Doktor Gracjan Cimek zgłosił monografię *Geopolityka i globalizacja w warunkach przemian porządku międzynarodowego*, Wydawnictwo Athenae Gedanenses, Gdańsk 2017, s. 410. Jest ona udaną próbą połączenia zagadnień geopolityki i geoekonomiki ze zjawiskami, procesami i wyzwaniem globalizacji. Kandydat wskazuje na odchodzenie w stosunkach międzynarodowych od stygmatu państwocentryzmu. Jednocześnie dezetatyzacja oznacza jedynie, iż państwo przestaje być wyłącznym uczestnikiem stosunków międzynarodowych, ale nie traci swojej podmiotowości w ogóle. Jest realnym podmiotem tych relacji choćby z powodu podmiotowości prawną międzynarodowej, a zwłaszcza zdolności traktatowej. Jest to jednocześnie atut rozprawy habilitacyjnej, przesądzający o jej nowatorstwie i znaczącym wkładzie w rozwój nauki.

Uwagi krytyczne

Przedłożona monografia nie jest wolna od różnych mankamentów, które zasługują na uwagi polemiczne lub przynajmniej dyskusyjne.

1/ Na strukturę rozprawy składają się trzy rozdziały poprzedzone Wstępem oraz zwieńczone Zakończeniem i dopełnione Bibliografią, Wykazem rysunków i tabel, Indeksami nazwisk oraz Streszczeniami. W przypadku rozdziałów zauważyć można występowanie asymetrii zarówno co do ich objętości – najmniejszy rozdział trzeci liczy ok. 60 stron, a dwa pierwsze ponad 100. Różnią się także co do struktury wewnętrznej.

2/ Być może, z powodu nadmiernego przywiązania do tradycji, sygnalizuję odmienne potraktowanie konstrukcji Wstępu. Zazwyczaj zawiera on wskazanie celu (celów) monografii, pytań i założeń (hipotez) badawczych oraz przyjętych metod. W opiniowanej rozprawie brak omawianych komponentów Wstępu.

3/ Ważnym składnikiem recenzowanej monografii jest towarzyszące poszczególnym rozdziałom wskazanie na antecedencje geopolityki i globalizacji. Można zauważyć swobodne przemieszczanie się Autora w czasie i przestrzeni. W dwóch sąsiednich zdaniach (s. 70) odnosi się do znaczenia koncepcji filozofii antycznej i niektórych pomysłów myślicieli średniowiecznych, nie uzasadniając jednocześnie swoich spostrzeżeń w postaci szerszego omówienia i odwołania do bazy źródłowej. Podobnie, przywołane kilkakrotnie Feliksa Konecznego nie zostało dopełnione informacją bibliograficzną. W odniesieniu do antecedencji koncepcji i praktyki geopolityki można rozważyć znaczenie idei *Imperium Romanum* (Otton III), *Imperium Francorum* (Henryk II) czy *Imperium Christianum* (Pierre Dubois) dla średniowiecznej polityki gropolitycznej. Czy także polityka dynastyczna władców, jak również zawierane traktaty nie nosiły znamion geopolityki? Zasygnalizowane uwarunkowania wypraw Kolumba przyczyniły się do weryfikacji konstrukcji geograficznej świata (może także początków globalizacji) ale także dały początek kolonializmowi, rywalizacji kolonialnej itp., a zatem być może, również nosiły elementy geopolityki.

4/ Istotny element rozprawy stanowi część ilustracyjna. Być może, niektóre z nich wymagałyby szerszego komentarza co do zasadności wykorzystania jak również związku z treścią monografii. Takim przykładem jest tzw. piramida potrzeb wg Abrahama Masłowa (s. 259). Autor nie dość przekonująco uzasadnia jej obecność w całości narracji rozprawy.

Konkluzje

Niezależnie od poczynionych wyżej uwag wskazać wypada na oryginalny charakter rozprawy Doktora Gracjana Cimka. Uzasadnia jednocześnie właściwość ubiegania się w procedurze awansowej o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego. Sformułowanie powyższej opinii stanowi efekt:

- a/ aktywności publikacyjnej Kandydata,
- b/ zaangażowania w pozyskiwanie środków zewnętrznych (granty),

- c/ odpowiedni poziom rozprawy habilitacyjnej.
- d/ aktywność w obszarze dydaktyki.
- e/ zaangażowanie organizacyjne (w tym także konferencji naukowych).

Biorąc pod uwagę powyższe kryteria, stwierdzam, że Doktor Gracjan Cimek jest odpowiednim Kandydatem do prowadzenia samodzielnych badań naukowych oraz seminariów licencjackich, magisterskich a w przyszłości doktorskich. Predestynują Go osiągnięcia naukowe, a także monografia *Podstawowe problemy geopolityki i globalizacji*. Również dorobek dydaktyczny i popularyzatorski, jak też Gracjan Cimek spełnia kryteria stawiane w procedurze awansowej o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego określone w art. 16 Ustawy z dnia 16 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym (Dz.U. 2003 nr 6,poz. 595) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2001 roku w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego (Dz.U. Nr 196. poz. 1165). Tym samym opowiadam się za przyznaniem Kandydatowi stopnia doktora habilitowanego.

Prof. hab.

Czesław Maj

Lublin, 2019-02-09